

מדור חדש בגב הגיליון -
תמיד רצית לדעת...

אור האמונה

וועדים באמונה ובטחון
שחוללו מהפך אדיר בחיי רבים
בשילוב סיפורים נפלאים

גיליון שבועי

15

תוכן העניינים

א.....	הסיפור וההתבוננות בניסי ה' – שפע ברכה לעולם – מדברי הנועם אלימלך
ד.....	תכלית החולי – להודיע חסדי ה' וישועתו – דברי הרד"ק והספורנו
ו.....	חובת הביטחון – בכל מצב ולכל אדם
ח.....	הביטחון – בהרגשת הלב
י.....	תנאי לזכות לישועה – ההתבוננות והשבת הלב להכרה בישועת ה'
יא.....	ישועת ה' לכל הבוטח בו – גם לרחוקים במעשיהם – דברי המשגיח ר' יחזקאל לווינשטיין
יב.....	הביטחון – אך ורק בישועת ה' ולא בסיבות והמאורעות
יג.....	הקיווי – קו ישיר לבורא עולם – חידושו של הרמ"ד וואלי
יד.....	הקיווי – התאחדות כל האיברים הרצונות והמחשבות אליו יתברך
טז.....	השתיקה – לא לשאול שאלות
טז.....	הקיווי – מבלי להתנות ולתלות בישועה
יז.....	רפואת כל איבר בתיקון הפגם במצוה המכוונת כנגדו – דברי האור החיים
כ.....	האמונה בייחוד שלם – שהכל מכוון ממנו יתברך
כב.....	'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' – הנהגת ישראל מעל הטבע
כג.....	עצם עבודת הביטחון בכוחה להושיע
כד.....	'המכסה שמים בעבים' – השפע יורד לעולם בצורת חשיכה גדולה – חידושו של הנודע ביהודה
כה.....	ישועת השי"ת אינה כדרך בשר ודם – בדיוק ברגע הנצרך – ביאור המגיד מדובנא
כו.....	סיבת ייאושם של עם ישראל על שפת הים
כז.....	האדם נותן כח למעלה על ידי בטחונו
כח.....	כפי שיעור הביטחון בעולם הזה כן יזכה האדם לעתיד לבוא – יסודו של המהר"ל מפראג

**גם אתה יכול להיות שותף בהנצחת הגיליון
להצלחה\לרפואה\לע"נ**

600 ש"ח הנצחת נציב השיעור

לתרומות דרך נדרים פלוס, מוסדות בית שלמה,

לשונית הנצחת אור האמונה

(אפשרות לסעיף 46)

או בהעברה בנקאית בפלא - 052-7174414

שיחתו השבועית של הרה"ג הרב מיכאל בוגנים שליט"א*

הקיווי והציפייה לישועת ה' באופן המעשי

הסיפור וההתבוננות בניסי ה' – שפע ברכה לעולם

בראשית הדברים אספר לכם נס, נספר את זה באריכות, ונביא את המקורות. אך תחילה צריך לדעת שכאשר אדם מספר נס ומתבונן בחסדי ה' וטובותיו, הוא משפיע שפע על כולם.

וכך מצאתי, מציאה נפלאה, בנועם אלימלך (פרשת בהעלותך) על הפסוק, "ויאמר משה לחובב בן רעואל המדיני חתן משה נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל" (פרק י פסוק כט). וכתב שם הנועם אלימלך דבר פלא, משה רבינו מבקש מיתרו שיישאר עם עם ישראל, ואולם יתרו משיב לו, "ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך" (שם פסוק ל). אך משה רבינו ממשיך להפציר בו, "ויאמר אל נא תעזב אתנו כי על כן ידעת חנתנו במדבר והיית לנו לעינים". ולכאורה הדברים תמוהים מאוד וכי מה צורך לעם ישראל ביתרו עד שמשה רבינו אומר לו "והיית לנו לעיניים", למה עם ישראל צריכים את יתרו? הלא יש להם את ענני הכבוד את המשכן וארון ברית ה', וכי זקוקים הם ליתרו שיהיה להם לעיניים? עד כדי שמשה רבינו חוזר ומפציר וממש מתחנן ליתרו שיבוא עמהם, פלא רב.

* הוועד נמסר ביום א' בשעה 21:05 בבית הכנסת "שטפנשט" רחוב מהרש"ל 13 בני ברק

לשמיעת הוועד השבועי [וכן חיזוק יומי] במערכת קול הלשון

בטלפון ישיר 0733718155 - שיעור מספר 148

ניתן לשמוע את החיזוק היומי באנגלית במספר 073371850

ומבאר שם הנועם אלימלך על פי דברי הזוהר הקדוש (פרשת לך לך) שכשהצדיק רוצה לעורר רחמים ושפע לעולם, צריך לעורר מתחילה חדוה ושמחה להבורא ברוך הוא ועל ידי זה משפיע השם יתברך טובות לעולם, וזה נעשה על ידי שהצדיק מכיר ורואה בנסים ונפלאות שעושה עמנו יוצרנו בוראנו אז בא לו שמחה מזה, וכיון שיש שמחה להצדיק על ידי זה הוא מעורר שמחה למעלה.

ונמצא שעל ידי שהצדיק מספר הנס ומכיר ומתבונן ברוב הטובה שה' יתברך עושה עמנו, בזה הוא מעורר שפע רב על כל ישראל שכולם מקבלים מאותו שפע המושפע לעולם מחמת אותה שמחה וחדוה, ומאידך אם חלילה אינו מכיר בניסים ואינו מתבונן בחסדי ה' יתברך הרי הוא מאבד ומפסיד בידים את ההזדמנות והאפשרות להשפיע רוב טובה לעולם כולו.

ומביא שם הנועם אלימלך לבאר בזה את לשון הכתוב (שמות פרק כג פסוק יד), שלוש רגלים תחוג לי בשנה. והנה בכל רגל נעשה נס גדול, בפסח - יציאת מצרים. בשבועות - מתן תורה. ובסוכות - ענני הכבוד. וכנגד זה אומר לנו הקב"ה, שלוש רגלים תחוג לי. בכל חג וחג תספרו ותתבוננו בניסים והנפלאות שבאותו המועד, ובכך תעוררו חדווה ושמחה לבורא יתברך וממילא תביאו עליכם עוד ניסים ונפלאות. וכפי שתקנו חכמים במטבע ברכת ההודאה על הניסים "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". שכאשר מתבוננים מכירים ומודים על ניסי העבר בימים ההם, בזה אנחנו מעוררים ומביאים עלינו עוד ניסים בזמן הזה, להשפיע עלינו רוב שפע טובה וברכה גם עתה.

ומעתה לפי זה ביאר הנועם אלימלך שזהו הטעם שהפציר משה רבינו ביתרו אל נא תעזוב אותנו, שאמנם הארון נמצא עמם ואף הם בתוך ענני הכבוד, יש להם הכל. אך עדיין יש לו ליתרו מעלה עליונה מעל כל זאת. יתרו הוא זה שהתבונן והכיר בניסי ה', כפי שדרשו חז"ל על הפסוק, "וישמע יתרו". מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. יתרו הוא זה שהניסים עוררו אותו להבין ולהשכיל את חסדי ה' יתברך, לראות בהם את גדלותו ורוב טובו, וממילא יתרו מחזיק בידיו כח עצום ורב להביא רוב שפע

לישראל, את "הטוב ההוא". וזה מה שאומר לו משה רבינו, אתה שהכרת את הנפלאות וגודל החנינה שעשה עמנו ה' יתברך, "והיית לנו לעיניים". במדרגה כזו אתה תהיה לנו לעיניים, שאתה הוא שגורם במעשיך שישגיח ה' עלינו, ובכוחך אתה מביא על כולנו שפע וברכה. אתה שנעשה בשרך חידודין, מגודל ההתפעלות מחסדי ה' וטובותיו, מעורר ומזמין שפע על כולם.

כעין דברי הנועם אלימלך מביא גם החוזה מלובלין שקיבל מרבו המגיד ממעזריטש, על הפסוק בפרשת בשלח, "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (פרק יג פסוק יח). וכך כותב שם החוזה מלובלין, כאשר אנחנו מספרים ביציאת מצרים, מספרים על הנס המופלא שאירע לעם ישראל, ומתבוננים בגודל ישועת ה' יש כח גם באותיות הסיפור לעורר ניסים.

ומדייק שם בלשון הפסוק (שמות פרק יב פסוק כז), "ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו". ולכאורה מהו ואת בתינו הציל? הרי אנחנו מספרים כעת על מה שהיה במצרים, ומהו "ואת בתינו הציל", משמע הבתים שלנו בעצמינו. והרי אנחנו עסוקים כעת בסיפור על מאורעות העבר, על הנס הגדול שהיה ביציאת מצרים, ואיך כל זה קשור ושייך אלינו שאת בתינו הציל?

אבל הביאור בזה כמו שאמרנו, כפי שכתב הנועם אלימלך, וכך אומר שם החוזה מלובלין שקיבל מרבו המגיד. כאשר אדם מספר את הניסים, כאשר מתבונן בחסדי ה', בטובותיו וגדלותו הרי הוא מעורר ומביא לעולם עוד ניסים. וזהו שנאמר "וידעתם כי אני ה'", ההכרה בגדלות ה' בטובתו הגדולה והשגחתו עלינו מביאה עלינו עוד שפע טובה וברכה, עוד ניסים מופלאים, וממילא וידעתם כי אני ה', ממילא נזכה לראות בחוש את גדולת ה' וטובתו עמנו, כאשר נראה עוד ניסים עצומים ונשגבים בחוש ממש, מכח הסיפור וההתבוננות בניסים שנעשו עמנו.

תכלית החולי – להודיע חסדי ה' וישועתו

כעת נראה מה שכתבו הספורנו והרד"ק דברים נפלאים. אבל תחילה אקדים ואומר, אני בא לספר לכם כאן נס מופלא שגרם לי בעצמי שמחה גדולה. לכן אמרתי, נגיד נשמת כל חי ביחד, בציבור. ראיתי בחוש השגחה פרטית שהייתה לי בכפליים.

ניגש אלי אברך בסוף הזמן, וסיפר לי על איזה יהודי שיש לו סבל גדול. הוא היה בבית חולים לצורך טיפול, והטיפול הזה הוא סבל גדול, ייסורי תופת. לכאורה לא הייתה תועלת בסיפור של אותו אברך, הוא לא נתן לי את שמו של אותו יהודי, גם אינני מכיר אותו. היה נראה שהוא מספר לי סתם סיפור. אך אנחנו יודעים שהכל מושגח מאיתו יתברך, ולכל סיפור יש תכלית ומטרה.

והנה מיד כמה ימים אחר כך בתחילת בין הזמנים ניגש אלי אברך עם אותו הדבר ממש. מיד כששמעתי ממנו הבנתי את גודל ההשגחה, הקדוש ברוך הוא הזמין לי את אותו אברך כדי שאדע במה דברים אמורים, להבין את המשמעות של הסיפור של אותו אברך.

בסיעתא דישימא מצאתי דברים נפלאים בספורנו על הפסוק בתהילים (פרק מ פסוקים ב, ג, ד), "קוה קויתי ה' ויט אלי וישמע שועתי. ויעלני מבור שאון מטיט היון ויקם על סלע רגלי כונן אשרי. ויתן בפי שיר חדש תהלה לאלוקינו יראו רבים ויראו ויבטחו בה". והנה פרק זה אמר דוד המלך לאחר שהבריא מחליו.

וכך מפרש הספורנו "קוה קויתי - שירחם ה' עלי". "ויט אלי - לקבל תפילתי". "ושמע שועתי - ורחם על צערי". "ויעלני מבור שאון - מכאב החולי". "מטיט היוון - מזוהמתו". "על סלע - בבריאות שלם". "כונן אשרי - לא נשאר לי מחולי זה שום מום, כמו שהוא מנהג החולאים הכבדים". והרי שדוד המלך מודיע לנו בפרק זה שבכח אותו קיווי שקיווה אל ה' הושיע אותו ה' לקבל ולשמוע תפילתו וצעריו ולרפא אותו מהחולי רפואה שלימה וגמורה עד שלא השאיר בו החולי שום רושם כלל. וכעת ממשיך

דוד המלך ואומר, "ויתן בפי שיר חדש - להורות ולהודיע לרבים, כדי. שיראו רבים - וידעו גודל הרע שקרה לי על עווני. ויראו - מחטוא. ויבטחו בה' - בראותם שהושיעני וקיבל את תפילתי. ויאמרו, אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו". כל מטרת ותכלית החולי והישועה הגדולה הכל בכדי שיראו רבים וידעו את סיבת החולי מחמת החטא, ואת הישועה הגדולה שנעשתה בעקבות הקיווי והתפילה. ובכך יכריזו ויאמרו כולם "אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו", לדעת שהכל ממנו יתברך והישועה תלויה אך בו ולא בשום דבר אחר.

ברד"ק מביא כאן תוספת נכבדה, יסוד גדול ונורא. דוד המלך, אותו החסיד המדוכא, אחרי הרפאו, אומר קווה קיוותי ה', "כמו שקיוותי אליו שיטה אוזנו לתפילתי וישמע שועתי כן עשה". ומוסיף הרד"ק וכותב, "ופירוש ויט אלי, רוצה לומר היה קרוב לי, כמו שכתוב קרוב ה' לכל קוראיו". והיינו שבכח הקיווי זכה דוד המלך לחוש את קרבת ה' ולראות בישועתו. ובכאן ממשיך הרד"ק ומפרש על פי דרכו: "ויתן בפי שיר חדש". ולכאורה מה זה שיר חדש? מה רוצה כאן דוד המלך להגיד? אם רצונו לתת הודאה לה' יתברך שהיה חולה ונרפא, מה זה שיר חדש? ומבאר הרד"ק, "ויתן בפי שיר חדש וכו', בהצילו אותי חידשתי לו שיר, והוא נתנו בפי, שעשה עמי חסד שאני חייב להודות לו".

ממשיך שם הרד"ק וכותב פירוש נוסף, "וטעם חדש, להודיע כי חייב אדם לחדש שיר ותהילה על כל נס ונס שעושה האלוקים עמו, וטעם לאלוקינו לשון רבים, שישבחו ויודו עמו כל יראיו וחסידיו". והרי בדבריו יסוד נפלא, כל אדם חייב להודיע הקדוש ברוך הוא עשה איתי נס. וממילא אני מחויב עתה לחדש לו שיר, ואין די בשיר שאשורר לבדי אלא לפרסם הנס ברבים, לעורר גם אחרים להכיר בגודל הנס, ובכך להביא גם אותם לשורר איתי שיר חדש תהלה לאלוקינו, שגם הם יכירו וידעו בהשגחתו ורוב חסדו וטובו, עד שיאמרו כולם, "אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו".

וזהו שהמשיך דוד המלך, "יראו רבים ויראו ויבטחו בך", ופירש הרד"ק: "וגם רבים אחרים מאשר לא היו יראי הקל יתברך, עד היום, כשראו מה

שעשה עמי שבו להיות יראים ממנו ובוטחים בו, ויאמרו אשר הגבר אשר שם ה' מבטחו".

חובת הביטחון - בכל מצב ולכל אדם

החיד"א בספרו 'בעלי ברית אברהם' על הפסוק בתהילים (שם) כותב: "שראו לי לאדם לבטוח בה' יתברך בכל צרותיו ובכל מלחמותיו. ומדוד המלך תלמדו ממנו שמצד בטחונו עליו יתברך הצילו מכל צרותיו". יבוא אדם ויאמר אני אינני דוד המלך, אני לא יוסף הצדיק, אי אפשר לצפות ממני להגיע לדרגת הביטחון והאמונה של יוסף הצדיק של דוד המלך, אין לי אפשרות ויכולת להגיע להשגות כאלו. אך מרן החיד"א כותב לו, ראוי לאדם לבטוח בקל יתברך בכל צרותיו ובכל מלחמותיו, תתבונן מה אומר כאן דוד המלך, הרפואה שלו, הישועה הגדולה, לא באה לו מכח מעשיו הגדולים, מכח דרגתו הגדולה, אלא קווה קויתי אל ה', מכח התקווה שהייתה לו בה' יתברך לבדה, ועל ידי אותה תקווה "ויט אלי", אף שהייתי רחוק ממנו מחמת העוונות זכיתי לקרבתו, שכן קרוב ה' לכל קוראיו, בכוחה של התקווה להביא קרבת ה' לכל אחד ואחד באשר הוא, אף שרחוק הוא ממנו מצד מעשיו.

וזהו היסוד שבא דוד המלך ללמדנו, לכל אחד ואחד מישראל באשר הוא, בכל הדורות ובכל המצבים, גם ממקום הרחוק ביותר, "קווה קויתי ה' ויט אלי וישמע שועתי". לעורר הלב אל הקיווי אליו יתברך, ובכך לזכות לקרבת ה' מופלאה, וממילא לישועה הגדולה.

אוסף ואומר, שאכן הייתה כאן במעשה זה ישועה גדולה מאד, שלא על פי דרך הטבע. למרות הסבל הגדול שהיה לו מזה, הוא זכה לישועה עצומה למעלה מדרך הטבע.

וכך זכה לראות בחוש את ישועת ה' שבאה לו בכוח הקיווי. גם אשתו ובני ביתו אינם יודעים מכל אשר עבר עליו. וכל כך למה? מיד כאשר השיח בפני את צערו אמרתי לו את דברי הגאון מוילנא בספרו 'אמרי נועם' על ברכות (י, א). בדרך כלל אדם שיש לו סבל, מספר מיד לאשתו, וכך הדברים עוברים למשפחה, ומשם מתפרסמים לכל, כעת לאחר שהדברים

ידועים ומפורסמים צריך הרבה יותר זכויות. הגאון מוילנא אומר בברכות, כשיש לך סבל, חולי, צרה, אל תפרסם את זה, אז הישועה יכולה להגיע הרבה יותר מהר.

דברי הגר"א נסובים על הגמרא בברכות שם מובא המעשה בחזקיהו המלך שהיה חולה ונוטה למות, ובא אליו ישעיהו הנביא ואמר לו את אשר אמר ה', "ויאמר אליו כה אמר ה' (צבאות) צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו'". וביקש ממנו חזקיהו שייתן לו את בתו לאשה, אמר לו ישעיהו כבר נגזרה עליך גזירה, אמר לו חזקיהו "בן אמוץ כלה נבואתך וצא, כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים". וביאר שם הגר"א מהו "כלה נבואתך וצא", "פירוש כלה נבואתך בבית ואל תפרסם בחוץ, כי דבר המפורסם אי אפשר לבטלו כי אם בקושי גדול".

וכך אמרתי לאותו אברך באותו היום שהתחילו לו הכאבים, אל תספר לאף אחד בעולם. אך האברך אמר לי אולי רק לאשתי. אבל אני אמרתי לו, 'לא', אף אחד. אל תפרסם את זה. אתה רוצה שבעזרת ה' נראה כאן ישועות למעלה מדרך הטבע, שכן בדרך הטבע אין כאן שום אפשרות, אנחנו צריכים כאן הנהגה ניסית למעלה מדרך הטבע, התנאי הראשון הוא לא לפרסם, שאף אחד לא ידע מכך. שאם יתפרסם הדבר כבר נצרכים זכויות רבות, זה כבר משהו אחר.

כפי שכבר אמרנו הייתה כאן השגחה פרטית מופלאה, שהשם יתברך זימן לי לשמוע, לדעת שהחולי הזה הוא חולי קשה מאוד, ובכך היה אפשר להכין אותו, לומר לו, אל תסתכל על החולי אם הוא קשה או קל, אנחנו פונים כאן לרופא כל בשר, להשם יתברך שהוא בורא כל העולם, ואצלו אין חילוק בין רב למעט, בין חולי כזה לחולי אחר. וזה אנחנו צריכים לדעת תמיד, גם כאשר נצרכים לדרוש ברופאים, אסור להקשיב לחוות הדעת שלהם, ודאי שצריך לעשות השתדלות ולשמוע לעצתם, אבל חלילה להקשיב לחוות דעתם, הם מטרתם אחת, לקרר את הביטחון. זו דרכם, לומר מיד: 'תשמע, אף בן אדם לא ניצל מזה'.

וכשהאדם שומע דברים כאלו, קשה מאוד להחזיק בביטחון ובאמונה שלימה.

הביטחון - בהרגשת הלב

בפרשת שופטים כתוב כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך המעלך מארץ מצרים", (פרק כ פסוק א). וכתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג אות לא, לב), "הוזהרנו בזה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה, כענין שנאמר (תהלים פרק פה פסוק י), אך קרוב ליראיו ישעו, וכן כתוב (ישעיה פרק נא פסוק יב), מי את ותיראי מאנוש ימות".

נתבונן בדבריו, האדם יוצא למלחמה והוא רואה מולו צבא ענק, סוס ורכב ופרשים, מיד נכנס בליבו פחד נורא, כיצד יוכל לעמוד כנגד צבא אדיר כל כך, כנגד תחמושת עצומה כל כך, אבל התורה הקדושה מצוה אותנו, "לא תירא". אסור לך לפחד, למה? כי ה' אלקיך עמך, וממילא, כפי שפירש רש"י כל התחמושת האדירה הכל הוא "סוס ורכב", "בעיני כולם כסוס אחד". כל הסוסים כל הפרשים הכל הכל הוא בסך הכל סוס אחד בודד. אתה רואה מולך צבא רב רבבות חיילים אבל האמת היא, "עם רב ממך - בעיניך הוא רב, אבל בעיני אינו רב".

וכתב רבינו יונה שמכאן 'הוזהרנו' שאם יראה האדם 'צרה קרובה', כאן ממש, כבר יש לו סבל ופחד גדול, אך הזהירה אותנו התורה הקדושה שיכניס בלבבו את ההכרה והאמונה בישועת ה' ויבטח עליה. וזה מה שאמרתי לאותו אברך, לא כתוב כאן ברבינו יונה שצריך שידע בשכלו שהקדוש ברוך הוא בכוחו להושיע בכל מצב, אלא שתהיה ישועת ה' בלבבו, בהרגשת הלב, במקום של הסבל והפחד, שם בפנים תכנס התקווה והאמונה היוקדת בישועת ה', וזה מה שרוצה הקדוש ברוך הוא בשעה זו, זהו התפקיד ותכלית החולי.

נבאר יותר, מהי 'ישועת ה' בלבבו'. וכפי שכתב בעל הטורים על הפסוק (שמות פרק ה פסוק ט), "תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו

בדברי שקר". וכתב בעל הטורים, "ואל ישעו בדברי שקר. ישעו ואין מושיע (שמואל ב פרק כב פסוק מב). אותם שאין מכוונים בתפלתם, וישעו בדברי שקר שאינם מכוונים בליבם מה שהם מוציאים מפיהם, עליהם נאמר ישעו ואין מושיע ואל ה' ולא ענם (ילקוט שמעוני חלק ב רמז קסד). אבל המכוונים בליבם למה שמוציאים בפיהם, עליהם נאמר אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני (ישעיה פרק נח פסוק ט). וזהו שאמר דוד (תהלים פרק יז פסוק א), האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה. כלומר אימתי תאזין תפלתי, כשהיא בלא שפתי מרמה להכחיש הלב ולומר דבר שאינו מכוון בלבו".

הרי לנו בדבריו יסוד נורא, ישנו אדם המתפלל אל ה', מתאמץ לחשוב בשכלו את פירוש התפילה, אך ליבו בל עמו, אינו מאמין בכל לבו בישועת ה'. זוהי תפילה של שקר. וכך אמרתי לאותו אברך, 'תשמע, אמרו לי שבטיפול הזה קשה לבטוח בה' בכל לבבו, קשה מאוד, הוא שומע מאחרים שעברו את הסבל הזה, הוא מתפלל לה', אך לא באמת מכל הלב. הוא לא באמת מאמין שבכוח התפילה להפך את הסבל. וכך התפילה לא יוצאת מכל הלב - לחוש ולהרגיש שכן, הישועה יכולה להיות במאת האחוזים.

רבי סעדיה גאון אומר שפעמים יתכן אדם המתפלל לה' בתחנונים, ובעצם הוא כופר בה'. למה? הרי הוא מתפלל לה' ובוכה בעומק ליבו בשעת התפילה. אך האמת היא שאותו אדם בוכה מייאוש. הוא אינו מאמין, הוא יודע שאין לדבר הזה שום רפואה מצד דרך הטבע, ולכן הוא בוכה. אדם כזה קורא אותו רבי סעדיה גאון כופר. הוא באמת מתחנן לה' שיושיע אותו, אבל סיבת התחנונים והזעקה הבוקעת ממנו היא מחמת שאינו מאמין בכל ליבו בכוחה של ישועת ה', הוא מרגיש אבוד כיון שאין לו שום דרך לצאת מהמצב הנורא בו הוא נמצא. הוא לא באמת מאמין שאצל הקדוש ברוך הוא הכל שווה אין שום חילוק בין חולי כזה לחולי כזה, שאצלו יתברך אין שום קושי להושיע אותו כעת, והרפואה מזומנת לו במאת האחוזים.

על הרגשה זו אומר רבינו יונה, 'תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה'. לא ידיעת השכל, אלא הרגשת הלב, תחושת ביטחון ושלווה הנפש מוחלטת.

תנאי לזכות לישועה – ההתבוננות והשבת הלב להכרה בישועת ה'

בספר 'אור התשובה' (על 'שערי תשובה' שם, מהגה"צ רבי ראובן מלמד זצ"ל, תלמידו המובהק של המשגיח ר' יחזקאל לווינשטיין), מביא מהסבא מקלם שדברי רבינו יונה הללו אינם רק מצווה בעת צרה, אלא הם תנאי לישועת ה', שבכדי לזכות לישועת ה' צריך שתהיה ישועת ה' בלבבו, ובלא זה הרי הוא עובר על לאו דאורייתא, ומאבד בידיים את ההזדמנות לזכות לראות בישועת ה'. למרות דברי הרופאים, התורה מצווה אותנו להמשיך להחזיק בכל לבבנו באמונה השלימה בישועת ה', ובכך לאחר שנקיים את מצוות התורה נזכה באמת לראות בישועת ה'.

ואמנם מהי הדרך לקבוע את התקווה בישועת ה', אין הפירוש להתעלם מקושי הצרה, להסיח דעת ולסלק המחשבות, לומר 'זה כלום, שום דבר'. שכן דיבורים כאלו אינם ביטחון ואמונה בה', וכפי שהביא שם מהמשגיח ר' יחזקאל לווינשטיין זצ"ל שכל תכלית המצווה 'לא תירא מהם' היא להביא את האדם להכרה וביטחון בה' יתברך שהוא המהווה את העולם כולו, ובכוחו לעשות הכל בכל רגע ובכל מצב. וממילא אם האדם אינו מכיר כלל בקושי הצרה הרי איבד את כל עיקר תכלית הגזירה שהיא להביא אותו להתבוננות והכרה בישועת ה'.

אך הדרך הנכונה היא, לדעת כי הקדוש ברוך הוא כל יכול, ואצלו אין שום חילוק ושינוי בין נס רב למעט, בין קיום הטבע לשינוי הטבע, וכל שהאדם ממעט חלילה בכוחו ויכולתו יתברך הרי הוא נכנס בסכנת כפירה. וחייב גמור ומצוה מן התורה עלינו גם בעת צרה קרובה להשיב אל לבבנו בעומק הרגשת הלב בישועת ה' קרובה כהרף עין, וממילא אין לירא ולפחד מן הצרה הנראית קרובה. וכך למרות ידיעת המציאות על בוריה בלי בריחה והדחקה, מתוך מחשבה והכרה ברורה, הסתלק לו הפחד והמורא.

וכפי שנאמר בפסוק בשמות (פרק טו פסוק כו), ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך". ופירשו בזה בקדושת לוי (דרושים לפורים ד"ה לבאר) והמלבי"ם (שמות שם) מהו ייחודה של המחלה ששם הקדוש ברוך הוא במצרים שלא ישים עלינו?

וביאר הקדושת לוי והמלבי"ם, דידוע מאמר חכמינו ז"ל (מגילה יג, ב) השם יתברך מקדים רפואה למכה, וכוונתו בצרה היא רק בשביל הישועה שישלח אחר כך. וזהו 'כל המחלה' לשון פעולה, כלומר הפעולה והכוונת החולי 'אשר שמתי במצרים', 'לא אשים עליך', כי אצלך כוונת 'כי אני ה' רופאך', רק בשביל הרפואה והישועה שאחר כך.

ובדברים אלו דיברתי עם אותו אברך, וכך אמרתי לו אצלנו כל מחלה הקדוש ברוך הוא כבר הקדים לה תרופה, וכאשר יש חולי בנפש הקדוש ברוך מביא חולי בגוף לעורר הנפש, ועל ידי ההתבוננות והביטחון בישועת ה' בכל הלב, הוא מביא את התרופה שממתינה לו מכבר.

ישועת ה' לכל הבוטח בו - גם לרחוקים במעשיהם

אלא שהאברך אומר 'אינני ראוי'. 'אינני במדרגה שהקדוש ברוך יעשה עמי נס לשדד מערכות הטבע'. אכן האמת היא שגם לטענה זו הביא המשגיח את המשך לשון הפסוק שם "לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה ה' אלקיך לפרעה ולכל מצרים". ולכאורה קשה, מהי שייכות זכירת יציאת מצרים להתחזקות בביטחון בה' יתברך הנצרכת בעת המלחמה, וכיצד ההתבוננות ביציאת מצרים מונעת את הפחד מהצבא האדיר והתחמושת הכבירה?

וביאר המשגיח, כאשר יחשוב האדם לעצמו, מי אני, ומה אני, כיצד אני ראוי שייעשו בי ניסים לשדד מערכות הטבע. אומרת לו התורה הקדושה שתבונן ביציאת מצרים, הקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו לקח עם השרוי בתוך מ"ט שערי טומאה, בשאול תחתית, הקשיב לזעקתם ונאקתם, ועשה להם ניסים מופלאים, ואחר כך כאשר כבר יצאו מארץ מצרים ובאו על שפת הים, וכנגדם עומדים המצרים בסוסים רכב ופרשים, ומידת הדין אומרת 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, מה נשתנו אלו מאלו. אך הקדוש ברוך הוא לא שעה לכך, ובכוח מידת הביטחון של עם ישראל, בתקוותם בישועת ה', קרע להם את הים, ועשה בפניהם אותות ומופתים עצומים ונשגבים. כך ממש צריכה להיות ההרגשה וההבנה של כל אחד ואחד

באשר הוא, 'לא תירא מהם', גם בעת צרה קרובה, גם כאשר הצרה נוראה ואיומה, תשועת ה' כהרף עין, ובכוחו לעשות הכל, לשדד מערכי תבל. ומה לי לפחוד ולירא.

הביטחון – אך ורק בישועת ה' ולא בסיבות והמאורעות

תלמידו של המשגיח רבי ראובן מלמד זצ"ל (שם), מוסיף עוד ואומר: כתוב כאן ברבינו יונה, אם אדם יראה כי צרה קרובה תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה. היינו, יש חובה להאמין ולבטוח בה' באמונה שלמה. ופירוש הדבר, להיזהר בעת הצרה שלא להאמין ולבטוח בסיבות. שכך היא דרכו של היצר כשיש לאדם צרה, מכניס בליבו, 'איך יתכן שהבת שלי תבריא, הרי כעת היא חולה'? והרופא מתחיל להציע עצות לרפא את החולי, על ידי תרופה כזו או תרופה כזו, וכך האדם נתלה בתרופה, הוא בטוח שהתרופה הזו תעזור, הוא שם את בטחונו על התרופה.

אך כנגד זה עומדים דברי רבינו יונה, 'הוזהרנו בזה' חלילה לתלות בשום דבר ממקרי עולם הזה, הישועה הינה אך ורק ביד ה' ולא בשום גורם אחר כלל. אין לנו לתלות בסיבות או מאורעות. אלא להאמין באמונה שלימה שהשם יתברך המהווה את הבריאה כולה בכוחו לרפא כל חולי ולסלק כל מכאוב. ואם יתלה חלילה את בטחונו בסיבות הרי הוא עובר על לאו מפורש מן התורה 'לא תירא מהם'. פחד פחדים. כי הביטחון בסיבות הוא ניתוק מהתלות הגמורה בבורא יתברך, הוא כבר ב'פחד' ממקרי עולם הזה. ואנו מצווים להיות סמוכים ובטוחים בחסדו יתברך ולא בשום דבר אחר כלל.

מטעם זה אנו רואים רבים המעידים על עצמם שבטחו בישועת ה', וטוענים, למרות שבטחנו בו לא נושענו. וכך כתב החיד"א בספרו צוארי שלל (הפטרות בחוקתי) על הפסוק בירמיהו (פרק יז פסוק ז), "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו". וכתב החיד"א, מהו הפירוש אשר יבטח בה', כאשר 'והיה ה' מבטחו', אין והיה אלא לשון שמחה, היינו שגם בעת הצרה בשעת הקושי הוא היה בשמחה במנוחה ושלוות הנפש, סמוך ובטוח בחסדו יתברך שמו, אינו מקשיב לשום קול אחר אלא לקולו יתברך שציונו

בתורתו 'לא תירא מהם', זהו הבוטח שיזכה לראות בישועת ה'. אך אותו, אשר היה בפחד בעצבות ודכדוך, הוא אינו בוטח בכל ליבו, לא סמך על ישועת ה', הוא אינו זכאי לאותה ישועה שהתנאי לה הוא הביטחון הגמור בו יתברך.

הקיווי – קו ישיר לבורא עולם

מה באמת אנחנו תמיד אומרים לקוות לה'. מה פירוש לקוות לה' באופן המעשי? בסיעתא דשמיא ראיתי בזה דברים נפלאים מרבי משה דוד וואלי, תלמידו המובהק של הרמח"ל. הוא מבאר בספרו, מה זה קיווי?

בסוף הזמן ניגש אלי אברך. הוא אומר לי אני לא מבין. אני קורא בשיחות שלכם 'קיווי, קיווי לה'. אני קיוויתי לה'. והישועה לא הגיעה. שאלתי אותו: מה עשית בשעת הניסיון? והוא אומר: קיוויתי לה'. שאלתי אותו 'למדת בכל יום אמונה וביטחון?' והוא אומר: 'לא'. 'אני צריך ללמוד גמרא, אין לי זמן ללמוד אמונה ובטחון'. אבל הייתה לי משאלה שהקדוש ברוך הוא ייתן לי את הישועה שהייתי צריך. אמרתי לו, 'מה?... זה קיווי, אמרנו לקוות לה'. וכיצד יתכן לקוות לה' אם לא למדת כל יום?

והוא משיב לי, 'לא למדתי כל יום, אבל הייתה לי משאלה שהקב"ה יושיע וירפא את ...'. אמרתי לו: 'המשאלה היא דבר טבעי שיש אצל כל אדם, מי לא רוצה שהבת שלו תהיה בריאה, מי לא משתוקק להבריא מחוליו ולקום כאחד האדם',

אבל אני שואל: 'האם עסקת בקיווי לה'?

כאן מגיעים דבריו הנפלאים של רבי משה דוד וואלי בפירושו לאיכה (פרק ג פסוק כ"ה), על הפסוק, "טוב ה' לקווי לנפש תדרשנו". וביאר רבי משה דוד וואלי מהו 'קיווי' - קו. ומה עניינו של הקו? מבאר שם רבי משה דוד וואלי כפי שקיבל מרבו הרמח"ל: קו פירושו קשר ישיר לריבונו של עולם. לא על ידי מלאכים ולא על ידי שום כוח, אלא קשר ישיר עד בורא עולם. כאשר האדם מתפלל לבורא יתברך, כאשר הוא משליך את כל

יהבו ובטחנונו על הקדוש ברוך הוא, נוצר קו ישיר עד בורא עולם, וכאן היא נקודת המבחן, מה עושה האדם בעת הניסיון?

אומר רבי משה דוד וואלי: המקווה אוחז תמיד בקו הקדושה, אוחז בבורא עולם. כיצד, בין במחשבה, בין בדיבור, בין במעשה. המחשבה תפוסה כל העת אך ורק בבורא עולם, זה לא מהשפה ולחופן, דיבורים בעלמא, הוא מכריז שהוא בוטח בה' לבדו, ותוך כדי הוא מתרוצץ אצל טובי הרופאים, מחפש עצות ודרכים בדרכי הטבע. אלא בכל לבו ומאודו, בכל רוחו ונפשו הוא מקווה לה'. במחשבה דיבור ומעשה.

וכאשר יגיע לזה, לביטחון הגמור בישועתו יתברך, הרי הוא מחבר בקו עד הבורא יתברך, ודרך אותו הקו נמשך לו מן השפע העליון, אם מעט ואם הרבה. 'כפי המקום', תלוי איך אתה מקווה, איפה שאתה נמצא. 'וכפי הזמן', השאלה מתי. באלול הקב"ה קרוב אלינו יותר. ומוסיף שם רבי משה דוד וואלי: 'כפי תוקף או חולשת אחיזתו'. היינו כמה שאתה באמת אוחז בקיווי. מאה אחוז, שלושים אחוז, כמה שאתה באמת אוחז. הקב"ה יודע. האדם יכול להכריז לכולם: אני מקווה לה'. אבל הקב"ה יודע מה באמת בלב פנימה. האם הלב אוחז ותלוי ברופאים או רק בקיווי לה'.

הקיווי – התאחדות כל האיברים הרצונות והמחשבות אליו יתברך

ועוד כתב שם: "טוב ה' לקווי לנפש תדרשנו". תחילת הפסוק נאמר בלשון רבים, 'לקווי', ואילו ההמשך בלשון יחיד 'לנפש תדרשנו'. לשון יחיד. וביאר רבי משה דוד וואלי, שהנביא בא להוסיף ולומר, שהמקווה ידרוש את ה' בכל לבבו ובכל נפשו, בכל כולו. ולכן נכתב בלשון יחיד להורות שכל האדם כולו בכל איבריו רצונותיו ומחשבותיו מראשו ועד רגליו, כולם מאחודים בתכלית, לביטחון הגמור בישועתו יתברך. וממילא התפילה שמתפלל לה' על הישועה כוללת היא את כל קומתו מראשו ועד רגליו, בכל ליבו ובכל נפשו.

הבאנו כבר פעם את דבריו של רבי אברהם בן הגר"א בספרו 'באר אברהם', שביאר מהו פירוש קיווי? כמו מקווה. במקווה כל המים מכונסים למקום

אחד. ממש כך האדם העומד בקיווי. הוא עומד בתפילה לה', וכל כוחותיו מאוחדים ומכונסים יחד לעמוד לפני מלך המלכים בתפילה ותחנונים. זהו הקיווי האמיתי.

בגמרא בברכות (ו, ב), "כל הקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו". וכתב הבן איש חי בבן יהודע, "נראה לי בס"ד מקום המיוחד לתפלה הוא הלב, אך יש אדם שהוא פעם מכוין ופעם אינו מכוין, נמצא זה אינו קובע מקום לתפלתו, אבל המכוין תמיד בלבו הרי זה חשוב קובע מקום לתפלתו, וזה אלקי אברהם בעזרו כי אברהם אבינו ע"ה קבע מקום לתפלתו בלבו תמיד". כאשר האדם מתפלל בכל ליבו, קובע מקום לתפלתו, הוא המקווה, והוא הזוכה לראות בישועת ה'.

כבר הבאנו בשם האדמו"ר מסלונים שיש דרגות לאמונה, יש אמונה שהיא בשכל לבדו, ויש אמונה בדרגה גבוהה, עם כל האיברים, מתפלל עם כל הקיווי. וכך ביאר הרמ"ד וואלי את דברי המדרש (ויקרא רבה פרשה יז סימן א), "טוב ה' לקווי, יכול לכל, תלמוד לומר, לנפש תדרשנו". יש אדם המקווה לה', כמו שאמר לי אותו אחד, הייתה לו משאלה, הוא קיווה לה'. אבל היכן הלב הנפש תדרשנו? היכן היא הדרישה לכך? מה אתה עושה בשביל זה? הקיווי בלי דרישה עצמית הוא כגוף בלי נשמה, אין לו כוח להמשיך כלל ועיקר.

הוא אמר על זה משל נפלא, לאדם האוחז חבל בידו וארנק של דינרים קשור בסופו. בסוף החבל הקשור יש לו ארנק מלא בכסף וזהב. אם לא ימשוך את החבל לעצמו בכל כוחו, הוא לא יגיע לעולם לארנק ויישאר בידיים ריקות. כך ממש הוא המקווה ואינו דורש. הוא אומר אני מקווה לה'. אבל מה אתה עושה בשביל הקיווי? האם התפילה שלו היא מתוך הלב כוללת את כל האיברים, מתוך קיווי אמיתי? אדם כזה יכול לומר 'אני מקווה', אבל הוא לעולם לא יגיע אל השפע, אל הישועה, הארנק יישאר רחוק בקצה החבל, והוא יישאר בידיים ריקות.

השתיקה – לא לשאול שאלות

לעיתים בשעת הניסיון בוקעת מליבו של האדם השאלה, ריבונו של עולם אני לא מבין למה אני חולה? למה? אבל האמת היא שיש כאן תנאי לזכות לישועת ה', כמו שכתוב שם בפסוק באיכה, "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'". כאשר נגזר על האדם לסבול ייסורים מלשון חיל – פחד, 'ליבי יחיל בקרבי'. צריך להיות 'דומם' לשתוק ולא לשאול שאלות. לקבל הכל באהבה, לצפות ולקוות לישועת ה' כהרף עין. וכך מבאר שם הרמ"ד וואלי, שזהו התנאי לזכות לטוב כאשר בשעה שיחיל מחמת הייסורים והצער, לא יצעק ולא ישאל אלא יהיה דומם, ובכך עושה תיקון לעצמו ומושך עליו תשועת ה'.

וכל מחשבתו ולבבו יהיו טרודים בהבנה עמוקה שהקב"ה עושה עמו חסד, זהו התיקון שלו. ובכך יזכה לרוב שפע ותשועה גדולה.

אין השראת הקדושה אלא בקול דממה דקה. אין שום קטרוג מן החיצוניים כשאנו בועט בייסורים. הוא לא שואל שאלות. יש לו קשר ישירות עם בורא עולם, בקו ישיר עד אליו יתברך, ובכך הוא מוכן ומזומן לקבל את הישועה עד אליו ממש, להשפיע עליו למלא את כל רצונו.

הקיווי – מבלי להתנות ולתלות בישועה

כמובן שאני ישבתי עם אותו אברך, ודיברתי אתו את הדברים. ישנם הרבה שכאשר שומעים את הדברים אומרים, 'טוב, אם אני אעסוק כעת בקיווי, אני איוושע או לא'? או כמו שאמר לי אותו אברך, 'מה אתה אומר לי עצה? לעסוק בקיווי'.

כאן צריך להביא את מה שכתב בלחם דמעה מתלמידו של האריז"ל, על הפסוק באיכה, "טוב ה' לקווי. כלומר, שיקוו אותו ויבטחו בישועתו ויעמדו בניסיון מבלי שידרשו אותו מקודם אם יעשה להם נס, אם לאו". כלומר, הקיווי הביטחון הם לבטוח בו מבלי לעסוק כלל בישועה, בלי חשבונות ומחשבות על התועלת שתצמח מהקיווי והביטחון, אלא עצם התלות והקיווי אליו יתברך. בלי החשבון, הבת שלי חולה - אם אני אעסוק

בקיווי, אני איוושע או לא איוושע? הבת שלי עדיין לא מצאה את זיווגה - אם אני אעסוק בקיווי אני איוושע בסוף, או לא? להיפך. אם אתה הולך ככה עם הקב"ה, "אולי לא ייעשה להם נס משום שלא בטחו בישועתו". הקב"ה כותב ומבטיח "הבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהילים פרק לב פסוק י). הוא מוקף בחסדים. אז מהיכן באות השאלות? בהכרח רק "...לפי שלא בטחו בישועתו, ויאמר להם הלדרוש אותי אתם באים?" הוא רוצה כעת להעמיד במבחן, לבדוק אם יעשה לו נס, והפסוק אומר, 'טוב ה' לקווי', סתם. כלומר, "מקווים לו על הסתם מבלי דרישה". "ולאלו בוודאי שהקב"ה טוב להם ויעשה להם נס".

הוא אמר לי שבכל אותה תקופה שהיו לו את כל הכאבים האלה היה לו קצת קשה. ולכן אמרתי לו כדי שילך קל עם זה, צריך להתבונן בטובה הגדולה שה' עשה עמו בשעה זו, להכין את רוחו ולבבו, להביא אותו למצב שהוא באמת יקווה לה', ולשם כך הבאנו בספרנו בטחוני בצורי עמ' קמ"ב את שבעת התנאים שרבינו בח"י כותב בחובות הלבבות (שער הביטחון פרק ב ופרק ג). הקב"ה חומל ומרחם עלי בתכלית הרחמים והחמלה והאהבה. כל רחמי וחמלת בני אדם הם רחמים מרחמי הבורא יתברך. הקב"ה לא מתעלם ממני. להבין שעכשיו בתוך המצב הזה, מי שעשה את הכאב הזה הוא האוהב הגדול ביותר, שאוהב אותך אהבה אין סופית. הוא נמצא איתך בצרה, "עימו אנוכי בצרה". ובזה כבר ישנה הקלה גדולה לקוות.

רפואת כל איבר בתיקון הפגם במצוה המכוונת כנגדו

וכאן קודם שנמשיך, צריך לחדד עוד נקודה יסודית וחשובה. הוא שאל אותי שאלה, 'הקב"ה נמצא איתי בצרה באמת? כואב לו? אז למה הוא נתן לי את הצער הזה? שלא ייתן לי את הצער הזה ושלא ישתתף איתי בצער'.

כתשובה לשאלתו הבאתי לו את דברי האור החיים הקדוש, שכתב בפרשת עקב (פרק ח פסוק א) על הפסוק, "כל המצוה אשר אנוכי מצווך היום תשמרו לעשות". ולכאורה קשה, הלא כבר נאמר בתחילת הפרשה, "והיה עקב תשמעון וגו'". שאם ישמעו אל כל מצות ה' הקב"ה ייתן בריאות,

פרנסה, וכל צרכיהם. ומהי התוספת בפסוק זה, 'כל המצוה'. מהי אותה 'מצוה' שנוספה בפסוק זה?

אומר האור החיים הקדוש, דרך בני האדם שכאשר יקיים כמה ממצות התורה, ואף יתאמץ באחת מן המצוה, יולד בו רגש קרירות בשאר המצות, "ומה מאוד פשה נגע זה, ובפרט בלב ההולכים בתורת ה', להבזות המצות הקלות, בראותם שהם לומדי תורה ומקיימים רוב המצות וכו', וזה הוא הסובב יסורי האנשים וימעט כבודם וירבה יגונותם וישפל אדם וישח איש, ואשר לזה בא נביא ה' בתוכחותיו, ואמר 'כל המצוה' יחס לכללות התורה למצוה אחת, וצוה על כולה לבל יטעה בשגיון הנזכר". ורק בכך יזכו להמשך הפסוקים, 'למען תחיון'.

ומביא שם האור החיים את דברי הזוהר הקדוש שכתב, אדם יש לו רמ"ח איברים ושס"ה גידים. וכנגדם רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה. והנה כשיש לו לאדם כאב באיזה אבר או גיד, אם יצעק ויאמר: אוי לי, אבוי! האם נוכל לומר לו, 'די לך במאתיים ארבעים ושבע איברים האחרים שהם בריאים'. האם יקבל תשובה כזאת? הרי פשוט וברור שאף אחד לא יעלה בדעתו לנחם את החולה בתשובה זו, ולמה? כי האבר הזה כואב! ומה יועילו לאבר הזה הכואב שאר האיברים הבריאים. הרי כך ממש הם מצוות התורה, כולם אחד הם, גוף שלם, ואם חסרה מצוה אחת, אין שום נחמה ותוספת בשאר המצוות שקיים, הגם שעשה אותם בדקדוק וכראוי.

ממשיך שם האור החיים הקדוש ואומר, כל איבר שיש באדם מכוון כנגד מצוה אחת. ממילא כאשר כואב אחד האיברים בגוף, אות היא שאותה המצוה המכוונת כנגד אותו האיבר פגומה, וממילא לא יועילו לו כל המצוות האחרות שקיים בהידור, כי המצוה המכוונת כנגד אותה איבר איננה. ואם כן הדרך לריפוי אותו האיבר היא בתיקון אותו הפגם באותה המצוה. וכאשר יקיים כל המצוות כולן כתיקון ודקדוקן, יהיה גם כל גופו שלם בתכלית השלימות בלא שום פגם וחולי.

בהמשך דבריו מביא האור החיים הקדוש את דברי הגמרא במועד קטן (כת, א), "בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא". "ובא מאמר

משה כאן להם בדבר חידוש, שאם ישראל יתעצמו לשמור ולעשות כל המצות בכללות יובטחו משלשתם יחד, והוא אומרו כל המצוה וגו', למען תחיון הרי חיים, ורביתם הרי בנים, ובאתם וירשתם וגו' הרי מזוני, ארץ ומלואה ובתים מלאים כל טוב וגו', ומעתה כל המתעצם בשלימות התורה והמצות מובטח בבני ובחיי ומזוני".

ואם יאמר האדם כיצד אקיים כעת כל התורה כולה כאחת?

משיב לו רבינו יונה בשערי תשובה (שער ב אות י): "כי עת אשר יאזין ויסכית ולבבו, יבין ושב ויקבל ביום שמעו דברי המוכיח, ויקיים עליו להיותו עושה ככל אשר יורוהו תופשי התורה מן היום שהוא ומעלה, להזהר כאשר יזהירו יודעי בינה לעתים, עלתה בידו התשובה ונהפך לאיש אחר. ומעת אשר קבל כזאת במחשבתו וגמר עליו ככה בלבבו, קנה לנפשו זכות ושכר על כל המצות והמוסרים, ואשריו כי צדק נפשו בשעה קלה!" ודברי רבינו יונה הללו הם הביאור במשנה באבות (פרק ג משנה ט), "כל שמעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת". ולכאורה תימה כיצד יתכן שיהיו מעשיו מרובים מחכמתו, הרי מאחר שלא החכים כל כך, מאין ידע מה לקיים ומה לעשות? אך הביאור בזה כאמור, עצם הקבלה וההכנה לעשות כל אשר יורוהו תופשי התורה, הסכמת הלב להבין שחובתו לקיים את כל מצוות התורה כולן, שכן כולן אחד הם. זה עצמו כבר 'מעשיו' המרובים מחכמתו, שהרי זה כאילו קיים כל התורה כולה.

כעת, ישבנו יחד וחשבנו. כנגד מה מכוון אותו האיבר, מה כאן דורש תיקון. ומיד הוא אמר לי: 'אותו איבר, נכון, מסתמא שזה... ודאי, כן'. תראה את האור החיים הקדוש, זה מכוון לתקן את זה.

פלא פלאים. כל זה היה בבין הזמנים. והנה יום לפני כן, מתקשרת אלי אשת אברך שאני מכיר, היא מספרת שיש לה איזו מחלת עור שלכל הרופאים אין בזה מרפא, אישה בגיל העמידה, עם מחלת עור נוראה, כל הרופאים ב'תל השומר' ראו את זה, וכולם מסכימים, 'אין מה לעשות עם זה'. חתיכות של עור נפלו לה מהגוף. ואין לזה שום תרופה. והיא מספרת: גושים של עור נופלים. נופלים! ואני מתחזקת בצניעות, ובקיווי. והנה לפתע,

הקב"ה חידש לי את כל העור בכל הגוף, כמו יום היוולדי. הרופאים שראו את זה לא האמינו. לא ראו כזה דבר בעולם.

ומיד אחר כך היא סיפרה את מה שיש לה כעת, בעיה מסובכת ומורכבת. אמרתי לה, רגע, מחילה, את מספרת לי עכשיו על זה. הקב"ה הושיע אותך ממחלת עור, דבר שאין לו תרופה. הרי אדרבה!

אמרתי לה לשמוע כל יום את החיזוק היומי. הרי אנו רואים כאן דבר מופלא, הקדוש ברוך הוא מחדש לאשה בגיל העמידה את העור, פחד פחדים. ולמה, כי היא מיד הבינה, למה זה קרה לי? כי אני צריכה עכשיו צניעות בגוף.

כיון שעסקתי עם אותו אברך, לקחנו את דברי האור החיים הקדוש, ואמרנו: לפני שאנחנו עוסקים בקיווי, נתבונן למה הקב"ה נתן כאבים באותו אבר? הקב"ה רצה קבלה אמיצה להתחזקות באותו איבר. ורק כעת אחר התבוננות ניתן לגשת הלאה, לקיווי. וכאן היה על ידי הקיווי נס מעל הטבע.

האמונה בייחוד שלם – שהכל מכוון ממנו יתברך

כותב ה'אורחות חיים' להרא"ש (ליום א אות כו): "לבטוח בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובזה תקיים בלבבך היחוד השלם בהאמין בו, כי עיניו משוטטות בכל הארץ ועיניו על כל דרכי איש, ובוחן לב וחוקר כליות, כי מי שאינו מאמין אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אף באנכי ה' אלקיך אינו מאמין, ואין זה יחוד שלם, כי זה הוא סגולת ישראל על כל העמים, וזה יסוד כל התורה כולה".

והקשה בלב אליהו [שמות פר' יתרון], מדוע סיים הרא"ש וכתב שאין זה יחוד שלם, הרי מאחר שכתב שאינו מאמין באנכי ה' אלקיך, הרי הוא כופר גמור. וכי זהו חסרוננו שאין יחוד שלם?

וכבר כתב הרמ"ד וואלי [פר' משפטים פ' כ"ג פסוק כ"ה], שאם אדם יתחזק בייחוד השלם, מובטח לו שיינצל מכל המחלות.

אך מהו אותו "יחוד שלם"? מביא שם רבי אליהו לופיאן את דברי הנביא ישעיהו (פרק נא פסוק א) בהפטרת פרשת עקב, "שמעו אלי רודפי צדק

מבקשי ה' הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם. הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו ואברכתו וארבהו". וכך הם דברי הנביא, הביטו אל אברהם ושרה שהיו עקרים. על פי דרך הטבע לא הייתה שום אפשרות שיהיו להם ילדים, הן לאברהם שהיה עקר, והן לשרה שלא היה לה כלל בית ולד. ולא די בזה, אברהם אף ראה בחכמת המזלות שלא עתידים להיות לו ילדים.

אולם הקדוש ברוך אומר לו, "כה יהיה זרעך". הקדוש ברוך מגלה לאברהם אבינו יסוד גדול, כל בנין האומה הישראלית, כל התשתית והיסוד של עם ישראל שהם עם מעל המזל, שהם אינם תלויים בטבע אלא למעלה מן הטבע, הם מושגחים מאיתו יתברך, ואין לשום כוח או מזל שליטה בהם.

כל מה שאתה רואה בחכמת המזלות, בטבע העולם, הכל הוא שיך לאומות העולם, לגויים, אבל עם ישראל מונהג מעצם מציאותו בהנהגה ניסית, למעלה מן המזל, ולמעלה מן הטבע. כאשר יהודי חולה אל לו להביט אל הטבע, ואל המזל, אלא אל הבורא יתברך, אל מקור ההנהגה של עם ישראל, ושם אין שום משמעות לחולי כזה או חולי אחר, הכל אחד הוא ותכלית אחת להכל, לקרב את האדם אל הקדוש ברוך הוא, להביא אותו אל הקיווי והאמונה בישועת ה'.

וזהו מה שאמרו בגמרא בשבת (קנו, א): "אין מזל לישראל". עם ישראל אינם עומדים תחת חוקי הטבע. וכך כתב רבינו בחיי (דברים פרק ח פסוק יח), שהבטחת "כה יהיה זרעך" נאמרה לכלל ישראל כולו שלא יהיו תלויים במזל, אלא למעלה מן המזל.

הוא שאומר הנביא, "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם". התבוננו מפני מה עשיתי את אברהם ושרה, ראשי האומה, עקרים? בכדי שתבינו שעיקר בנין האומה היה מתוך אותו הקיווי של אברהם ושרה, שלא איבדו את אמונתם ובטחונם בישועת ה', למרות שבדרך הטבע לא היה מקום כלל לתקווה, ובכך נוצר עם ישראל מתוך אותו קיווי ואמונה בהשגחת ה', וביטול כל כוחות הטבע.

מבאר רבי אליהו לופיאן, זה הפשט. מי שלא מאמין ב'אשר הוצאתיך מארץ מצרים'. ודאי הוא מאמין במעשה יציאת מצרים, אך אינו מאמין בנס

שנעשה שם. אינו מאמין שיש כאן הוראה לדורות שעם ישראל הוא עם שחי למעלה מן הטבע, אדם כזה אינו כופר, אלא חסר לו ביחוד השלם.

'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' – הנהגת ישראל מעל הטבע

וכך ביאר המשגיח רב יחזקאל לווינסטיין, מה הפירוש, "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים? כי על ידי ההתבוננות ביציאת מצרים, ניתן ללמוד ולהבין את כל דרכי הנהגת ה' עם עמו ישראל. בשיחתו האחרונה של המשגיח ר' יחזקאל, הוא דיבר על כך שחובת האדם לבטוח בה' בכל לבבו. והוסיף המשגיח ואמר, למה כתוב כאן על האמונה בהשגחה פרטית, כי המבחן של האדם אם הוא חי באמונה שלימה ביחוד השלם, היא כאשר האדם חי במנוחת הנפש, וזה רק אחר שיאמין וידע שכל דבר הוא בדקדוק גדול, כל מאורע פרטי הנעשה עמו יש לו מטרה ויש לו תכלית, יש לו צרה, יש לו בת חולה, יש לזה מטרה ותכלית, וממילא אל לו לאבד את מנוחת הנפש. כי בעם ישראל אין את המחלה שהייתה במצרים, "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך". אצל עם ישראל לכל כאב וקושי, לכל צער וצרה, יש תכלית למטרה, וממילא הכל מגיע כחלק מהתפקיד, ומה לו לאבד את מנוחת הנפש.

וזהו הנקרא 'מאמין בהשגחה פרטית'. החי במנוחת הנפש. בכדי לעלות בתורה וביראת שמים נדרשת שלוה ומנוחת הנפש. וזה לא שייך רק על ידי אמונה וביטחון. ובלא זה, במצב של אי מנוחה, אי אפשר להתעלות ברוחניות, וכך נקבעת האמונה.

איך אפשר באמת להאמין שביציאת מצרים היו ניסים מעל הטבע? כיוון שאנו מאמינים שהקדוש ברוך הוא הוא כל יכול. את האמונה הזאת צריך לקחת גם אלינו לחיי היום יום, לא לתלות את הישועה בסיבות, וכפי שאמרנו מדברי רבי סעדיה גאון, אין להתפלל מתוך ייאוש ואבדן התקווה, אלא אדרבה מתוך אמונה פשוטה שהכל ממנו יתברך ולא ייבצר ממנו מאומה, וממילא אין כאן שום קושי כלל. ובלא זה, אם חלילה רואה בצרה בצרה נוראה, מתבונן באפשרויות הרפואה שעל פי הטבע, הרי נכנס בסכנה 'כפירה', כמבואר בדברי רבי סעדיה גאון.

בסידור הגר"א [בשלוש רגלים] מפרש את מה שאנו אומרים בכל יום בתפילת שמונה עשרה, "הקל הגדול הגבור והנורא". ומבאר שם הגר"א, מהו נורא? שעושה נוראות ונפלאות למעלה מן הטבע כמו שעשה לאבותינו במצרים. כל אדם המתפלל שמונה עשרה שלוש פעמים בכל יום, מכוון בתפילתו 'הנורא', שעושה כעת לכל אחד באשר הוא נוראות ונפלאות למעלה מן הטבע, כמו שעשה לאבותינו במצרים, קרע את הים, הוריד אש ומים כאחד, ומופתים נוראים בשמים ובארץ. מעתה, אין מקום למחשבה ודאגה כיצד תבוא הישועה, איך תימצא הרפואה לחולי, או כיצד יימצא הזיווג לבתו, אנחנו תחת הנהגת 'נורא', בניסים למעלה מן הטבע.

כאן גם נמצאת התשובה לשאלה שכבר דשו בה רבים, מדוע נאמר בדברה הראשונה של עשרת הדברות, "אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים"? ולא נאמר "אשר בראתי שמים וארץ". וכפי שכתב המלבי"ם (תהילים פרק צה פסוק ב), "וזה מיוחד לישראל, שהשגחתו הפרטית דבוקה עמהם והרבה לעשות עמהם אותות ומופתים עד שהכירו מזה שהוא משגיח עליהם בהשגחה פרטית מופלאה, ועל ידי כן הכירו גם כן שהוא הבורא שברא כל, כי מי שיוכל לשנות הטבע הוא בראה בהכרח, ושעל כן התחיל במעמד הר סיני, אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ולא אמר אני ה' אשר בראתי את העולם". ומוסיף רבי אליהו לופיאן ומבאר, בריאת שמים וארץ הייתה בריאת הטבע, בריאה זו שייכת אל אומות העולם, אל הגויים. אבל עם ישאל שייך לבריאה אחרת שהתחדשה ביציאת מצרים, בריאת העולם שלמעלה מן הטבע, ולכן אנו מייחסים אמונתנו ליציאת מצרים, אל העולם שמעל הטבע הגשמי.

עצם עבודת הביטחון בכוחה להושיע

אמנם גם אחר כל מה שדיברנו צריך תמיד לזכור את דברי המגיד מדובנא בפרשת עקב, אם אדם עוסק באמונה וביטחון, גם אם לפעמים יש לו עליות וירידות, עצם ההתעסקות באמונה וביטחון היא התכלית. וכך מבאר המגיד מדובנא את הפסוק, "כי תאמר בלבבך רבים הגויים". ולכאורה מה הפירוש,

כי תאמר בלבבך? הרי עצם האמירה הזו בלב, היא חסרון באמונה וביטחון, וכיצד אומרת לו התורה 'לא תירא מהם', הרי הוא ודאי צריך לפחד, שכן הוא פגום במידת הביטחון. אומר המגיד מדובנא, זהו הביאור בפסוק זה, "כי תאמר בלבבך וגו'". יחשוב האדם לעצמו עצם המחשבה שהתעוררה בליבי רבים הגויים האלה, עצם הפחד שהתעורר בי הוא כבר סיבה לפחד באמת, כיון ששוב אינני זכאי לישועת ה' הבאה כפי שיעור הביטחון, ואני הלא פגום במידת בטחוני.

אומרת לו התורה הקדושה, "לא תירא מהם". אל לו לפחד, כיון שעצם הדבר שהוא עסוק וטרוד בעבודת הנפש לחזק בליבו את האמונה והביטחון. גם אם לפעמים יש עליות וירידות. עצם העבודה והעמל, הם שביאו לו את הישועה, וממילא 'לא תירא מהם'. אל לו ליפול בזרועות הייאוש חלילה.

'המכסה שמים בעבים' – השפע יורד לעולם בצורת חשיכה גדולה

קעת נשוב אל המעשה שעסקנו בו, בישועה הגדולה למעלה מדרך הטבע, שראינו בחוש ממש. אנחנו מדברים על אברך שעסק בקיווי, באמונה וביטחון יום-יום. אותו לילה הוא לא ישן. היו לו כאבי תופת, משהו שלא היה כמוהו. ואז, באמצע הלילה הוא אמר לי תשמע, מחר אני הולך לרופא, לא שייך. זה כאבי תופת, אני כבר עשרה ימים. אמרתי לו, 'תשמע, אני חייב להגיד לך קיווי'. 'מה עכשיו? אני כבר עשרה ימים'. 'אתה רואה את החושך המוחלט. תשמע, הלילה הזה אני לא יכול לישון רגע אחד'.

דיברתי איתו בזמן עלות השחר, והבאנו את הנודע ביהודה (דרושי הצל"ח דרוש יא) מבאר את הפסוק בתהילים שאנחנו אומרים בכל יום בפסוקי דזמרה, "המכסה שמים בעבים, המכין לארץ מטר". מה הפירוש? מבאר הצל"ח, כאשר הקדוש ברוך הוא מכסה שמים בעבים, האדם רואה שנהיה חושך. חושך! האדם נכנס מיד לפחד, איזה חושך נורא! אך מיד אחר כך מתברר הדבר, הכל לטובה, הנה יורדים גשמים. מידת הרחמים. ומשם

ממשיך, "המכין לארץ מטר, מצמיח הרים חציר נותן לבהמה לחמה" - שפע עצום לכל הבריאה כולה. כך היא ההנהגה מתחילה נראה הדבר כחושך גדול ונורא, והנה לפתע מתברר שהכל הוא בעצם הטוב הגמור, שפע חיי ומזוני לכל הבריאה כולה. החושך הגדול הוא היה ירידת האור רק לנו זה היה נראה חושך.

ישועת השי"ת אינה כדרך בשר ודם - בדיוק ברגע הנצרך

אמרתי לו בזמן עלות השחר, שוב את דברי המגיד מדובנא, גם אם היו עליות וירידות, העיקר שעסקת באמת בקיווי. אך הוא המשיך ושאל אותי, 'עכשיו לקוות לה?' תשמע, אני נמצא כבר בשיא ה...!'

המגיד מדובנא אומר בפרשת וירא (פרק יח פסוק יב) על הפסוק, "ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלותי היתה לי עדנה". נתבונן, הרי מדובר כאן על שרה אמנו. הקב"ה מבטיח, והמלאך אומר, יהיה לך בן, "ותצחק שרה בקרבה". והקב"ה אומר לאברהם אבינו: למה זה צחקה שרה. לכאורה הגיע שלב שהיא כבר אמרה איך זה יכול להיות? והדבר מפליא, שרה אמנו, הייתה חס ושלום מקטני אמנה?

בגמרא בברכות (לב, ב), ארבעה דברים צריכים חיזוק, ואחד מהם הוא תפילה. ולכאורה למה תפילה צריכה חיזוק? אך התשובה היא, כי אין הנהגת הקב"ה כדרך בשר ודם. אדם שיש לו צרה ומבקש עזרה מחברו בשר ודם, אם עובר זמן שאינו עוזר ומסייע אותו היא שאינו מתכוון לעזור, אין מה לחזור ולבקש ממנו.

דרך בשר ודם לא כמידת האלוקים. בשר ודם כשצריך להושיע את חברו, כאשר עזר לו לצאת מן הבור, יעזור לו הלאה. הוא אשר אמרנו, אדם המשליך את יהבו על הרופאים, יראה מיד, שאם הרופא מתחיל לעסוק ברפואתו, סימן שהוא רוצה לעזור, אבל אם אינו מתחיל לעסוק ברפואה אות היא שהתייאש, גם כאשר כבר התחיל הרופא לעזור, אם יראה הרופא שהמצב מחמיר, גם הוא מרים ידיים. זה בשר ודם. אבל הקדוש ברוך הוא

אינו כן. וכך מבאר שם את דברי המדרש (תהילים פרק ד), "לכך נאמר, מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו (דברים פרק ד פסוק ז). ר' יודן [בשם ר' יצחק] אמר [שיטה אחרת], בשר ודם יש לו פטרון, אמרו לו בן ביתך נתפס, אמר להם אני מתקיים עליו, אמרו לו הרי הוא יוצא לידון, אמר להם הרי אני מתקיים עליו, אמרו לו הרי הוא מושלך לים, היכן הוא והיכן פטרוננו. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, הציל את משה מחרבו של פרעה שנאמר ויצילני מחרב פרעה וכו', הציל את יונה ממעי הדגה, שנאמר ויקא את יונה אל היבשה וכו'. הציל לחנניה מישאל ועזריה מתוך כבשן האש וכו', הציל את דניאל מגוב האריות וכו'.

וזהו שאמרה שרה אמנו, אין ספק שהאמינה בהבטחת ה'. אלא שהייתה בטוחה בישועת ה' שהיא כישועת בשר ודם הצומחת בהדרגה לאט לאט. היא ציפתה לראות את הישועה מגיעה טיפין טיפין, והנה חלפו השנים, ושרה בת תשעים שנה, כעת היא מבינה שכנראה הקדוש ברוך הוא אינו רוצה, וזהו אחרי בלותי הייתה לי עדנה, כעת אחר הזקנה, אחר שכבר מושלך לים שוב כבר אין לו לצפות לעזרת אדונו. אך הקדוש ברוך הוא אומר, היפלא מה' דבר, האם ישועת ה' היא כישועת בשר ודם, האם דרך בשר ודם לו שאין סיפק בידו ולכך מוכרח להקדים מעשיו כל עוד שיש כוח בידו? הרי הקדוש ברוך הוא רב להושיע. גם בבוא העת להכין דבר. כלומר, לאותו רגע הנצרך לכך.

הוא איננו צריך הקדמות, ברגע אחד מביא את הישועה.

סיבת ייאושם של עם ישראל על שפת הים

מוסיף תלמידו של המגיד מדובנא, שזהו הביאור בהנהגת עם ישראל על שפת הים, שהתחילו לצעוק "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר". "כי טוב לנו עבוד את מצרים ממתנו במדבר". ולכאורה הדבר פלא רב, עם ישראל ראה בחוש את ניסי ה' ונפלאותיו במצרים, את כל עשר המכות, הם כבר יצאו ממצרים למעלה מדרך הטבע, ומה קרה עכשיו? מדוע

כעת הם מתייאשים עד כדי 'למות במדבר', אין שום תקומה ותקווה כלל. מבאר תלמיד המגיד מדובנא, ודאי עם ישראל האמינו ובטחו בישועת ה', אך היו חרדים על הישועה ונחפזו לראותה עוד קודם בוא העת המזומנת לכך. הם הבינו אם הקב"ה רוצה להושיע אותנו, למה הגיעו לים, והים היה עולה על גדותיו עוד יותר. לכל הפחות תראה לנו סימן, משהו. ואך מאומה. כאן הגיעו לייאוש מוחלט, להבנה שזהו 'מותנו במדבר'. אין תקווה. אך הקב"ה אומר למושה: "מה תצעק אלי? דבר אל בני ישראל וייסעו". כלומר כל זמן שלא הגיעו מים עד נפש, עדיין לא הגיע זמן הנס, אין סיבה להקדים הישועה קודם זמנה, לכשיגיע הזמן יתרחש הנס, אין צורך בהקדמות, אין דרך הקדוש ברוך הוא דרך בשר ודם. ולכן, דבר אל בני ישראל וייסעו, הרם את מטך ויבואו בני ישראל בתוך הים. כלומר, אחר כי יבואו אל תוך הים ינתקו מי הים.

וכך הוא במדרש שרק כשבאו בים עד חוטמם, נבקע הים. כלומר, רק כאשר לא היה מקום להתקיים בדרכי הטבע אז נעשה הים לחרבה, שאז הוא הרגע הנצרך לישועת ה', אך לא רגע אחד קודם, שבו אין צורך ותכלית לשידוד מערכות הטבע.

אומר לכם, מעשה שהיה כך היה. בעלות השחר של אותו יום דיברתי איתו על קיווי, וכבר לפני כן היה לו תוכנית מסודרת לאיזה רופא ללכת. אמרתי לו: עכשיו, תבא הישועה. אבל הוא משיב: 'מה אתה אומר לי? עשרה ימים אני עוסק בקיווי, מתי תבוא הישועה?' אבל הנח ברגע הזה! כשכבר הטבע לא יכול. עכשיו הקב"ה מביא את הישועה הגדולה, כן, ברגע הזה! אחרי שחרית נעלמו לו הכאבים כליל והיה כלא היה, לא הרגשתי מעולם כזו קרבת אלוקים. אמרנו ביחד נשמת כל חי. ואמר לי היה שווה כל העשרה ימים, כל הכאבים היו שווים. כל מה שעברתי, כיון שבאמת לא הייתה לי כזאת קרבת אלוקים עד זה הרגע. דהיינו, הקב"ה באמת רצה את כל הקיווי.

האדם נותן כח למעלה על ידי בטחונו

המהר"ל (חידושי אגדות סוטה מח, ב). אומר שבזה שבוטח הוא כביכול נתן כוח ויכולת להנהיגת האין סוף. בעצם הדבר שמשליך יהבו על השם

יתברך, שאין אצלו גבול ליכולתו, בזה הוא נותן כביכול את הכח בהנהגה זו של אין סוף לשדד מערכי הטבע, ומביא על עצמו את הישועה. שתיים סיפרו לי על הקושי הנורא. אחד סיפר שהיה בבית החולים לטיפול הזה, כאבי תופת. השני סיפר לי, שהרופאים עושים את זה בצורה ניתוח, הם פולשים לגוף, וזה כאבי תופת. אך הוא הסתכל על הקב"ה שהוא כל יכול.

וכמו שאנחנו רגילים להביא מהרמח"ל שכתב כי הקיווי בכוחו להוציא מדין הגהינום, שזו היא טהרתו. ממש בעת עלות השחר הקראתי לפניו את מה שכתב בספר העיקרים (מאמר ד פרק מז) מילה במילה. "ויש דברים שאף על פי שהם עתידים אין מציאותם והעדרם שוה אבל הם כמחוייבים, כמו עלית השמש מחר, שאף על פי שהוא עתיד, הוא מחוייב שיהיה, וכן כל הדברים העתידים שנשלמו סבותיהם". שאלתי אותו: 'מה אתה אומר השמש תצא או לא תצא?' 'ודאי שתצא'.

כותב העיקרים, "ועל זה הדרך ראוי שתהיה תקות הבוטח בשם, ומצפה לדברי הנביאים, כאדם המקוה הדברים העתידים שמציאותם מחוייב, וזה שאמר המשורר קויתי ה' קותה נפשי ולדברו הוחלתי, נפשי לה' משומרים לבקר שומרים לבקר (תהלים פרק קל פסוק ה, ו), ופירושו על זה הדרך וכו', השומרים משמרת הבקר, הם מצפים לבקר בבטחון גדול שיהיה, כי הוא דבר מחוייב להיות, ולזה תלה תקותו לשם בשומרי החומות למשמרת הבוקר, ואמר שהיה מצפה לשם ולדברו שהבטיח על ידי הנביאים בבטחון גדול יותר ממה שמצפים לבקר שומרי החומות למשמרת הבקר, שהוא דבר יגיע בחיוב".

כפי שיעור הביטחון בעולם הזה כן יוכה האדם לעתיד לבוא

ונסיים בדברי המהר"ל (שם), שכתב, "ועוד יש לך לדעת ולהבין, כי עיקר האמונה שהוא מאמין בו יתברך שכוחו [אין לו סוף], ויש לו כל, ולכך הוא מאמין בו יתברך, ובשביל זה כאשר יגיע הזמן שהוא יתברך יתן הטוב, אז יתן לו כפי מה שהיה הוא מאמין בו, שכן גדול כחו ויכולתו. אבל

כאשר אינו מאמין בו, וכאילו ממעט כחו ויכולתו, ומפני כך כאשר יגיע הזמן שיראו כחו ויכלתו לא יהיה נודע לו רק כפי האמונה שהיה מאמין. והבן כי מאחר שלא האמינו בו יתברך שהוא מפרנס את עולמו מבלי חסרון כלל, לכך בעולם הבא יהיה גם כן שולחנם קטן, כמו שהוא מקטני אמנה. אבל אם היו מאמינים בו יתברך שהוא מפרנס את עולמו מבלי חסרון, וזה בעולם הזה, יהיה בעולם הבא גם כן שולחנם מלא וגדול, הכל הוא לפי מה שהאדם דבק בו יתברך, כי אשר דבק בו יתברך במה שהוא מפרנס את העולם בלי חסרון, יהיה לו דבר זה גם כן בעולם הבא".

ממש כפי שיעור האמונה והביטחון שיש לאדם בבורא יתברך, כאשר מכיר ומרגיש בלבבו שאין גבול ומידה לכוחו, שאין משמעות לכוחות הטבע, כן יזכה לעתיד לשפע בלא גבול ומדה כלל, אבל אם מגביל האמונה, תולה עצמו בכוחות הטבע, כך ממש יהיה לו גם לעתיד לבוא, שפע מוגבל ומצומצם כפי שיעור בטחונו ואמונתו.

יעזור השם יתברך שנוכה כולנו לראות בישועתו, ויזכו כולם לראות ישועות גדולות בכל העניינים.

תמיד רצית לדעת ...

1. שכואבת לי היד או הרגל - האם עלי לקחת כדור וללכת לרופא, או שעלי לעשות חשבון נפש למה כואב לי דווקא איבר זה?!
2. אם אכן השי"ת משתתף איתי בצער - מדוע שלא יתן לי את הצער הזה בכלל ולא יצטרך להשתתף איתי בצער?!
3. מה העניין בקיווי להשי"ת - הלא זה כמו התפילה שמתפללים אנו בכל יום?!
4. שהכאבים הולכים ומתעצמים יותר ויותר - האם גם אז עלי להמשיך ולקוות?!
5. האם הקיווי שייך דווקא לאחד כמו דוד המלך שהיה צדיק גדול - או שזה ראוי ומתאים לכל בני האדם?!
6. האם הקיווי צריך להיות בצורה מסודרת ועקבית בלי נפילות וא"כ אחרי הנפילות האם הישועה תגיע?!
7. איך אפשר לקוות לה' יתברך ולהגיע למנוחת הנפש? [7 התנאים של חובות הלבבות]
8. האם יש גבול לקיווי בהשי"ת?!
9. האם השכר בעולם הבא הוא שווה לכל - או שזה תלוי בכל אחד עד כמה קיווה הוא לישועת ה' בדברים הרחוקים מהשכל?!

את המענה לתשובות הללו ועוד, תוכלו לקרוא בגיליון הנפלא שלפניכם!

מוקדי הפצה

בני ברק - כולל חזו"א / צעירים פונוביז' / נחלת משה / בית אהרן פ"כ / ימצא
חיים / היכל מאיר / אנטר / לוקווע / ביה"ח מעייני הישועה
ירושלים - גאולה / סנהדריה / נווה יעקב / רמת שלמה / גבעת זאב
מודיעין עילית, אשדוד, נתיבות, בית שמש, ביתר, נתניה, רחובות, רכסים ומעלות

להערות והארות וכן לכל עניין אחר ניתן לפנות

לפלא' 052-7174414

לתרומות, הנצחות והפצה באזור מגוריק במספר הנ"ל

לקבלת הגיליון במייל rmb8009@gmail.com

כל הזכויות שמורות

עיצוב ועימוד - בית העימוד - 0527672674